

Arhivalije, literatura : Župni arhiv v Črničah.

Zgodovina : Do l. 1856 je spadala pod faro Kamnje, nakar je pripadla Črničam. Na epitafu v cerkvi, ki ni več ohranjen, je bil baje napis, da je bila cerkev sezidana l. 1768 in 1769 posvečena. Nekoč je imela odprte stolpne line, sedanji stolp je iz l. 1895.

Lega : Cerkev stoji sredi vasi, pred njo pa je majhen trg, obdan z nizkim obzidjem. Orientirana pravilno.

Stilistična označba: Baročna podolžna stavba s 5/8 zaključenim prezbiterijem, stolpom pred fasado in zakristijo na N strani. Prezbitერიj je nekoliko nižji kot ladja in ožji.

Opis: Fasada ima poznobaročni portal z letnico 1790. V slemenu ima okroglo lino, sicer je gladka. Podstrešni zidec je baročen in v loku izpodrezan. V S steni je 1 pravokotno in 2 lunetni okni. N stena brez oken.

Ogli 5/8 prezbiterija so šivani. Prezbitერიj ima v S steni pravokotno in nad njim lunetno okno.

Stolp iz l. 1895 stoji samostojno pred fasado. Zvonica je odprta na 4 strani. Zvonik je oglejskega tipa, spodaj kvadratičen, zgoraj vrh strešice na konzolicah oktogonalen ter prekrit s pločevinasto šotorasto streho. Opasujejo ga 3 venčni zidci pravokotnega, paličastega in bočno izpodrezanega profila. Line so biforne. S cerkvijo je povezan z mostičem, ki vodi na kor.

Zakristija na N strani prezbiterija je morda še baročna.

Notranjščina : Podolžna ladja ima banjast lesen obok z 2 sosvodnicama ter plitvi niši za stranska oltarja. Obdaja jo profiliran venčni zidec. Kor je brez stebrov.

Vrh polkrožnega slavloloka je letnica 1769.

Prezbiterij je dvignjen za 1 stopnico ter banjasto obokan s sosvodnicami in venčnim zidecem.

Oprema : Vel. oltar je verjetno prenesen od ~~drugprenesen~~ drugod. Je lesen ter ima na vsaki strani po 2 stebra, atiko pa obdaja razbito usločeno čelo. Predela in baze stebrov so iz maromorja.

Verjetno so bili vrh atike in čela nekoč kipi, ki sedaj manjkajo. Arhitektura oltarja je iz 2. pol. 18. stol.

Slika v vel. oltarju pl. o. Marija, Jezus, sv. Ana, sv. Jakob, sv. Marjeta Kortonska, sv. Rok, 2. pol. 18. stol.

V atiki slika Boga Očeta iz 2. pol. 18. stol. Pl. o.

Stranska oltarja sta istega dela. Sta lesena in se razvijata v ploskev.

Nišo v sredini obdajata na vsaki strani po 2 polstebra, med njima pa je po 1 relief svetnika. Razbito 3 kotno čelo ima namesto atike srce.

N oltar: sv. Valentin a. *Reliף v. Diakonov.*

S oltar: sv. Blaž, ob straneh sv. Peter in Pavel. Vrh čel je na vsaki strani po 1 putto.

Nad N oltarjem leži slika sv. Justa in sv. Blaža, ljudsko delo 18. stol., pl. o.

Procesijski križ 18. stol.

Klopi preproste baročne, prepeljane iz Gorice.

Čolniček ~~xxa~~ za kadilo 2. pol. 18. stol

Baročen kelih s školjčno ornamentiko l. pol. 18. stol.

Baročen pladenj.

Tlak šamoten.

Zapiski topografske komisije, 19 48.

Nekdaj imela cerkev odprte ~~XXXX~~ stolpne line. Zvonik, ki stoji separatno pred fasado, bil sezidan 1895 (letnica na linah).  
Veliki oltar prenesen iz Loga pri Vipavi. Slika najbrž Cebejeva.  
Evangeljski stranski oltar sv. Stefana (figure še stare, morda tudi arhitektura posneta po starejšem prototipu). - Epist. str. oltar sv. Blaža novejši in po vzoru evangeljskega. Prinesli so ga menda od goriške strani. Mislim, da figure oltarja sv. Stefana : sv. Stefan, levo sv. Lovrenc, desno neki mučenec - kažejo furlanski značaj poznega 15.stol. ali že 16.stol. Verjetno okoli 1530-40. Toda treba biti previden, če so res stare!

Cevc XXV, str. 11'-12 . 31.8.1958.